

Ászár Község
Környezetvédelmi Programja
II.
2015-2020.

Tartalom

1.	Bevezetés	4
1.1	Alapvető elvárások az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás területén	4
1.2	Tájékozódás, tájékoztatás és nyilvánosság	5
1.3	Környezet és egészség	5
1.3.1	Éghajlatváltozás	5
1.3.1	A föld védelme	6
1.3.3	A víz védelme	6
1.3.4	A levegő védelme.....	7
1.3.5	Az élővilág védelme	7
1.3.6	Az épített környezet védelme	7
1.3.7	Veszélyes anyagok és technológiák.....	8
1.3.8	Hulladékok	8
1.3.9	Zaj és rezgés	8
1.4	Környezet fejlődése	8
2.1	A települési önkormányzat feladatai	9
2.2	A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó feladatok	10
2.3	A polgármester hatáskörébe tartozó feladatkör.....	11
2.4	A környezetvédelmi tervvel kapcsolatos feladatok	11
3.	Ászár község adottságai.....	13
3.1	Domborzati viszonyok.....	13
3.2	Éghajlati viszonyok	13
3.3	Vízrajz	13
3.4	Növényzet	14
3.5	Talajok.....	14
3.6	Táji adottságok	14
4.	Környezeti elemek állapotértékelése és szakágankénti célkitűzések	15
4.1	Talaj	15
4.2	Víz.....	16
4.2.1	Élővíz	16

4.2.2	Ivóvíz, szennyvíz	17
4.3	Levegő	18
4.4	Élővilág, zöld felület	20
4.5	Épített környezet	21
4.6	Veszélyes anyagok	22
4.7	Hulladék.....	23
4.8	Zaj és rezgés	26
4.9	Energiagazdálkodás	27
6.	Társadalmi kapcsolatok	29
7.	Környezettudatos szemlélet növelése	30
8.	Összefoglalás	32

1. Bevezetés

Magyarországon 1995-ben fogadták el a környezet védelmének általános szabályairól szóló LIII. törvényt. A törvény kimondja, hogy az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és ezek fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos részletes tervet kell készíteni.

A környezetvédelmi program elsődleges célja, hogy – a vonatkozó jogi szabályozás, a 2015-2020. közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Program és a Komárom-Esztergom Megyei Környezetvédelmi Program figyelembe vételével – meghatározza azokat a lehetőségeket, eszközöket és szükséges intézkedéseket, melyek segítségével a környezetminőség romlása megállítható majd megfordítható lesz.

A környezet egyes elemeire lényeges hatással bír, az önkormányzat feladat- és hatáskörébe tartozó tevékenységi területek elemzése alapján a következő 5 évben elvégzendő feladatok, célok kerülnek meghatározásra.

Alapvető fogalmak

A *környezetvédelem* olyan tevékenységek és intézkedések összessége, amelynek célja a környezet veszélyeztetésének, károsításának, szennyezésének megelőzése, a kialakult károk megszüntetése és az eredeti állapot helyreállítása.

A *környezetterhelés* valamely anyag vagy energia közvetlen vagy közvetett kibocsátása a környezetbe;

A *fenntartható fejlődés* a társadalmi-gazdasági viszonyok és tevékenységek rendszere, amely a természeti értékeket megőrzi a jelen és a jövő nemzedékek számára, a természeti erőforrásokat takarékosan és célszerűen használja, ökológiai szempontból hosszú távon biztosítja az életminőség javítását és a sokféleség megőrzését;

Helyi környezetvédelmi ügynek nevezünk minden olyan környezetvédelmi ügyet, amelyben a környezet használata és a hatásterület nem terjed túl az érintett települési önkormányzat területén.

1.1 Alapvető elvárások az elővigyázatosság, a megelőzés és a helyreállítás területén

A környezethasználatot úgy kell megszervezni és végezni, hogy a legkisebb mértékű környezetterhelést és igénybevételt idézze elő; megelőzze a környezetszennyezést; kizárja a környezetkárosítást. A környezethasználatot az elővigyázatosság elvének figyelembevételével, a környezeti elemek kíméletével, takarékos használatával, továbbá a hulladékkeletkezés csökkentésével, a természetes és az előállított anyagok visszaforgatására és újrafelhasználására törekedve kell végezni. Ezek érvényesítése érdekében jogszabály előírhatja a környezethasználat feltételeit, illetőleg korlátozó vagy tiltó rendelkezéseket állapíthat meg.

A környezetet veszélyeztető vagy károsító környezethasználó köteles azonnal befejezni a veszélyeztető vagy károsító tevékenységet. A környezethasználó köteles gondoskodni a tevékenysége által bekövetkezett környezetkárosodás megszüntetéséről, a károsodott környezet helyreállításáról.

Az állami szervek, a helyi önkormányzatok, a természetes személyek és szervezeteik, a gazdálkodást végző szervezetek és mindezek érdekvédelmi szervezetei, valamint más intézmények együttműködni kötelesek a környezet védelmében. Az együttműködési jog és kötelezettség kiterjed a környezetvédelmi feladatok megoldásának minden szakaszára.

1.2 Tájékoztatás, tájékoztatás és nyilvánosság

Az önkormányzatok kötelesek a környezet állapotát és annak az emberi egészségre gyakorolt hatását figyelemmel kísérni, igény esetén a rendelkezésére álló környezeti információt hozzáférhetővé tenni, rendelkezésre bocsátani. A környezeti információval rendelkező szerv biztosítja a nyilvánosság, illetve a környezeti információt igénylő számára, hogy a környezeti információ megismerésére vonatkozó jogosultságairól tudomást szerezzen, továbbá elősegíti a környezeti információhoz való hozzájutást. E jogok előmozdítása érdekében a környezeti információval rendelkező szerv információs tisztviselőt nevezhet ki, az önkormányzati hivatalnál pedig egy köztisztviselő (kapcsolt munkakörben) környezetvédelmi referensi feladatokat lát el.

1.3 Környezet és egészség

1.3.1 Éghajlatváltozás

Globális felmelegedésnek az utóbbi évtizedek éghajlati változásait nevezzük: emelkedik az óceánok és a felszín közeli levegő hőmérséklete.

Az üvegházhatás lényege, hogy az üvegházgázok a légkörbe belépő, és zömmel a látható fény tartományába eső napsugarakat nem nyelik el, a földfelszínről visszavert, nagyobb hullámhosszú infravörös sugárzás egy részét viszont igen. Ez a hőenergia az alsó légrétegekben marad. Ahogy nő az üvegházgázok koncentrációja, úgy egyre kevesebb hő távozik a világűrbe, az alsó légkör és a földfelszín pedig egyre inkább felmelegszik.

A felmelegedés egy részeleme, a CO₂ kibocsátásunk az ipari forradalom óta folyamatosan növekszik. Az üvegházhatást okozó gázok kibocsátásának csökkentése, netán megszüntetése visszafordíthatóvá tehetné a felmelegedést, ha annak minden elemét, működését nem is ismerjük teljesen. A fejlett és a fejlődő országok „olajalapúak”, hisz ma még energiafogyasztásunk leginkább a szénhidrogéneken alapul, és ezek azok az energiahordozók, melyek az üvegházhatásért felelősek.

1.3.1 A föld védelme

A föld védelme kiterjed a föld felszínére és a felszín alatti rétegeire, a talajra, a kőzetekre és az ásványokra, ezek természetes és átmeneti formáira és folyamataira. Magában foglalja a talaj termőképessége, szerkezete, víz- és levegőháztartása, valamint élővilága védelmét is. A föld felszínén vagy a földben olyan tevékenységek folytathatók, ott csak olyan anyagok helyezhetők el, amelyek a föld mennyiségét, minőségét és folyamatait, a környezeti elemeket nem szennyezik, károsítják.

A föld igénybevételével járó tevékenység befejezése után a terület ütemezett helyreállításáról, rendezéséről, illetőleg újrahasznosításának feltételeiről a terület használója köteles gondoskodni.

Adott törvényi szabályozás a termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény.

1.3.3 A víz védelme

A vízgazdálkodás a környezetgazdálkodás meghatározó területe. A víz, mint környezeti erőforrás nagyon sokféle módon és alapvetően befolyásolja a társadalom életét és a környezetminőség alakulását. Amellett, hogy az ivóvízbázisok rendkívüli értéket képviselnek, éppen ezeket a vízbázisokat fenyegeti hosszú távon a csapadékvizek és használt vizek által okozott talaj-, talajvízszennyezés.

A víz védelme kiterjed a felszíni és felszín alatti vizekre, azok készleteire, minőségére (beleértve a hőmérsékleti viszonyait is) és mennyiségére, a felszíni vizek medrére és partjára, a víztartó képződményekre és azok fedőrétegeire, valamint a vízzel kapcsolatosan kijelölt megkülönböztetett védelem alatt álló (védett) területekre.

A vizek természetes hozamát, lefolyását, áramlási viszonyait, medrét és partját csak a vízparti élővilág megfelelő arányainak megtartásával és működőképességük biztosításával szabad megváltoztatni.

A környezet igénybevételét és használatát úgy kell megszervezni és végezni, hogy a felszíni, és a felszín alatti vizek állapota ne romoljon.

A környezet igénybevétele esetén gondoskodni kell arról, hogy a víz, mint tájalkotó tényező fennmaradjon; a vízi és víz közeli, továbbá a felszín alatti víztől közvetlenül függő szárazföldi élőhelyek és élő szervezetek fennmaradásához szükséges feltételek, valamint a vizek hasznosíthatóságát biztosító mennyiségi és minőségi körülmények ne romoljanak.

1.3.4 A levegő védelme

A levegő védelme kiterjed a légkör egészére, annak folyamataira és összetételére, valamint a klímára. A levegőt védeni kell minden olyan mesterséges hatástól, amely azt, vagy közvetítésével más környezeti elemet sugárzó, folyékony, légnemű, szilárd anyaggal minőségét veszélyeztető, vagy egészséget károsító módon terheli.

A tevékenységek, létesítmények tervezésénél, megvalósításánál, folytatásánál, valamint a termékek előállításánál és használatánál törekedni kell arra, hogy a légszennyező anyagok kibocsátása a lehető legkisebb mértékű legyen.

1.3.5 Az élővilág védelme

Az élővilág védelme — az ökológiai rendszer természetes folyamatainak, arányainak megtartása és működőképességének biztosítása figyelembevételével — valamennyi élő szervezetre, azok életközösségeire és élőhelyeire terjed ki.

Az élővilág igénybevétele csak olyan módon történhet, amely az életközösségek természetes folyamatait és viszonyait, a biológiai sokféleséget nem károsítja, illetőleg funkcióit nem veszélyezteti.

1.3.6 Az épített környezet védelme

Az épített környezet védelme kiterjed a településekre, az egyedi építményekre és műszaki létesítményekre.

A települések területén a környezet terhelhetősége és a településrészek rendeltetése alapján a rendezési tervben övezeteket kell meghatározni. Az egyes övezetekben folytatható tevékenységek a külön jogszabályban a környezetterhelés jellege alapján meghatározott védőtávolság, védőterület megléte és a védelmi előírás megtartása esetén engedélyezhetők. A kijelölt védőterületen vagy védőtávolságon belül az adott övezet rendeltetésével össze nem férő tevékenység — külön védelmi intézkedés nélkül — nem folytatható.

A település területén zöldterületeket, védőerdőket külön jogszabály szerint kell kialakítani és fenntartani.

A természetes és épített környezet összehangolt védelme érdekében a területfejlesztési koncepciókban, a területrendezési és településszerkezeti tervek elkészítése során a bennük foglalt elképzelések várható környezeti hatásait is fel kell tární és értékelni, továbbá a szükséges környezetvédelmi intézkedéseket környezetvédelmi fejezetben vagy önálló környezetvédelmi tervben, illetve programban kell rögzíteni.

1.3.7 Veszélyes anyagok és technológiák

A veszélyes anyagok károsító hatása elleni védelem kiterjed minden olyan természetes, illetve mesterséges anyagra, amelyet a környezethasználó tevékenysége során felhasznál, előállít, vagy forgalmaz, és amelynek minősége, mennyisége robbanás- és tűzveszélyes, radioaktív, mérgező, fokozottan korrozív, fertőző, ökotoxikus, mutagén, daganatkeltő, ingerlő hatású, illetőleg más anyaggal kölcsönhatásba kerülve ilyen hatást előidézhet.

A veszélyes anyagok kezelésekor, felhasználásakor — beleértve kitermelésüket, raktározásukat, szállításukat, gyártásukat és alkalmazásukat — továbbá, veszélyes technológiák alkalmazásakor olyan védelmi, biztonsági intézkedéseket kell tenni, amelyek a környezet veszélyeztetésének kockázatát jogszabályban meghatározott mértékűre csökkentik, vagy kizárják.

1.3.8 Hulladékok

A hulladékok környezetre gyakorolt hatásai elleni védelem kiterjed mindazon anyagokra, vagy tárgyakra, amelytől birtokosa megválnak, megválni szándékozik vagy megválni köteles.

A környezethasználó köteles a hulladék kezeléséről (ártalmatlanításáról, hasznosításáról, ide értve a hasznosítást vagy ártalmatlanítást megelőző előkészítést is) gondoskodni. A hulladékok kezelésére vonatkozó szabályokat kell alkalmazni a különböző tisztítási, bontási műveletek során leválasztott, illetőleg elkülönülő anyagok, a hulladékká vált szennyezett föld, továbbá a bontásra kerülő vagy bontott termékek esetében is.

1.3.9 Zaj és rezgés

A környezeti zaj és a rezgés elleni védelem kiterjed mindazon mesterségesen keltett energia kibocsátásokra, amelyek kellemetlen, zavaró, veszélyeztető vagy károsító hang-, illetve rezgésterhelést okoznak.

A zaj és a rezgés elleni védelem keretében műszaki, szervezési módszerekkel kell megoldani a zaj- és a rezgésforrások zajkibocsátásának, illetve rezgésgerjesztésének csökkentését; a zaj- és rezgésterhelés növekedésének mérséklését vagy megakadályozását; a tartósan határérték felett terhelt környezet utólagos védelmét.

1.4 Környezet fejlődése

Ászár környezeti fejlődését számos tényező, elsősorban a gazdasági folyamatok befolyásolják. A község hosszú távú jövőképe szerint a fenntarthatóság elveinek érvényesítésével és alkalmazásával a környezeti problémák kezelhetővé válnak. A fenntartható fejlődés, egészség és egészséges környezet megóvása, az életfeltételek biztosítása csak a felelős, környezettudatos gondolkodásmóddal érhető el. Előtérbe kell helyezni a környezettudatos gondolkodásmód erősítését már gyermekkortól kezdődően, amely kialakítása és megvalósítása során az intézmények folyamatos kapcsolattartása és együttműködése szükséges.

2. Környezetvédelmi program tervezése

A programban megfogalmazott célkitűzések az alábbiak figyelembevételével kerültek meghatározásra:

- 1995 évi. LIII törvény a környezet védelmének általános szabályairól
- a 27/2015. (V.17) OGY határozat a 2015-2020 közötti időszakra szóló Nemzeti Környezetvédelmi Programról
- környezeti elemekre vonatkozó szakági jogi szabályozások
- Ászár község jelenlegi környezeti állapota
- a környezet egyes elemeinek jelenlegi állapota
- megvalósítható célok kitűzése és erőforrások biztosítása

A környezetvédelmi törvény IV. fejezete határozza meg a helyi önkormányzatok környezetvédelmi feladatait az alábbiak szerint:

2.1 A települési önkormányzat feladatai

- a) biztosítja a környezet védelmét szolgáló jogszabályok végrehajtását, ellátja a hatáskörébe utalt hatósági feladatokat;
- b) önálló települési környezetvédelmi programot dolgoz ki, amelyet képviselő-testülete (közgyűlése) hagy jóvá;
- c) a környezetvédelmi feladatok megoldására önkormányzati rendeletet bocsát ki, illetőleg határozatot hoz;
- d) együttműködik a környezetvédelmi feladatot ellátó egyéb hatóságokkal, más önkormányzatokkal, egyesületekkel;
- e) elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot;
- f) a fejlesztési feladatok során érvényesíti a környezetvédelem követelményeit, elősegíti a környezeti állapot javítását.

A települési önkormányzat képviselő-testülete, önkormányzati rendeletben - törvényben vagy kormányrendeletben meghatározott módon és mértékben - illetékességi területére a más jogszabályokban előírtaknál kizárólag nagyobb mértékben korlátozó környezetvédelmi előírásokat határozhat meg.

A települési önkormányzat képviselő-testülete önkormányzati rendeletben más törvény hatálya alá nem tartozó egyes fás szárú növények védelme érdekében tulajdonjogot korlátozó előírásokat határozhat meg.

A települési önkormányzat környezetvédelmi tárgyú rendeleteinek, határozatainak tervezetét, illetve a környezet állapotát érintő terveinek tervezetét, a környezetvédelmi programot a szomszédos és az érintett önkormányzatoknak tájékoztatásul, az illetékes környezetvédelmi igazgatási szervnek véleményezésre megküldi. A környezetvédelmi igazgatási szerv szakmai véleményéről harminc napon belül tájékoztatja a települési önkormányzatot.

A települési önkormányzat gondoskodik a települési környezetvédelmi programban foglalt feladatok végrehajtásáról, a végrehajtás feltételeinek biztosításáról, és figyelemmel kíséri a feladatok ellátását.

Települési önkormányzatok – az önálló települési környezetvédelmi program mellett vagy helyett – közös települési környezetvédelmi programot is készíthetnek. Az e feladat vállalására is kiterjedő többcélú kistérségi társulás, illetve a kistérségi területfejlesztési tanács kistérségi környezetvédelmi programot készíthet.

A területi környezetvédelmi program tervezetét az illetékes

- a) környezetvédelmi hatóságnak,
- b) ingatlanügyi hatóságnak és
- d) egészségügyi államigazgatási szervnek véleményezésre megküldi.

A települési környezetvédelmi program tervezetét a meghatározott szerveken túl az illetékes megyei önkormányzatnak is meg kell küldeni véleményezésre.

2.2 A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozó feladatok

A települési önkormányzat képviselő-testületének hatáskörébe tartozik:

- a) a füstköd riadó terv,
- b) a háztartási tevékenységgel okozott légszennyezésre vonatkozó egyes sajátos, valamint az avar és kerti hulladék égetésére vonatkozó szabályok rendelettel történő megállapítása, valamint
- c) a légszennyezettség szempontjából ökológiailag sérülékeny területek kijelölésével kapcsolatos eljárásban való közreműködés.

2.3 A polgármester hatáskörébe tartozó feladatkör

A polgármester levegőtisztaság-védelmi feladatkörébe, illetőleg államigazgatási, hatósági hatáskörébe tartozik

- a) a füstködriadó terv kidolgoztatása és végrehajtása;
- b) a füstködriadó terv végrehajtása során a légszennyezést okozó, szolgáltató, illetve termelő tevékenységet ellátó létesítmények üzemeltetőinek más energiahordozó, üzemmód használatára kötelezése, az üzemeltető tevékenységének, valamint a közúti közlekedési eszközök üzemeltetésének időleges korlátozása vagy felfüggesztése;
- c) a külön jogszabályban meghatározott szmog helyzet (füstködállapot) bekövetkezése esetén az érintett lakosság tájékoztatása a meglévő és várható túllépés helyéről, mértékéről és időtartamáról, a lehetséges egészségügyi hatásokról és a javasolt teendőkről, valamint a jövőbeli túllépés megelőzése érdekében szükséges feladatokról.

2.4 A környezetvédelmi tervvel kapcsolatos feladatok

Az emberi egészség védelme, valamint a természeti erőforrások és értékek megőrzése és fenntartható használata érdekében a környezettel, annak védelmével, illetve a környezetet veszélyeztető tényezőkkel kapcsolatos általános tervet (átfogó környezetvédelmi terv), az egyes környezeti elemekkel, azok védelmével, illetve a környezeti elemeket veszélyeztető egyes tényezőkkel kapcsolatos részletes tervet (tematikus környezetvédelmi terv) és egyedi környezeti adottsággal, problémával foglalkozó tervet (egyedi környezetvédelmi terv) kell készíteni.

A tervezés során

- a) az alacsonyabb területi szintű környezetvédelmi tervet a magasabb területi szintű környezetvédelmi tervekkel,
- b) a tematikus és az egyedi környezetvédelmi terveket az adott területi szint átfogó környezetvédelmi tervével össze kell hangolni.
A környezetvédelmi terv készítőjének az előkészítés során gondoskodnia kell a terv széleskörű társadalmi egyeztetéséről.

A települési környezetvédelmi programnak a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban tartalmaznia kell

- a) a légszennyezettség-csökkentési intézkedési programmal, valamint a légszennyezéssel,
- b) a zaj és rezgés elleni védelemmel,
- c) a zöldfelület-gazdálkodással,

- d) a települési környezet és a közterületek tisztaságával,
- e) az ivóvízellátással,
- f) a települési csapadékvíz-gazdálkodással,
- g) a kommunális szennyvízkezeléssel,
- h) a településhulladék-gazdálkodással,
- i) az energiagazdálkodással,
- j) a közlekedés- és szállításszervezéssel,
- k) a feltételezhető rendkívüli környezetveszélyeztetés elhárításával és a környeztkárosodás csökkentésével kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

A települési környezetvédelmi program – a település adottságaival, sajátosságaival és gazdasági lehetőségeivel összhangban – tartalmazhatja

a) a települési környezet minőségének, környezetbiztonságának, környezet-egészségügyi állapotának javítása, valamint a természeti értékek védelme és fenntartható használata érdekében különösen:

- aa) a területhasználattal,
 - ab) a földtani képződmények védelmével,
 - ac) a talaj, illetve termőföld védelmével,
 - ad) a felszíni és felszín alatti vizek, vízbázisok védelmével,
 - ae) a rekultivációval és rehabilitációval,
 - af) a természet- és tájvédelemmel,
 - ag) az épített környezet védelmével,
 - ah) az ár- és belvízgazdálkodással,
 - ai) az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével, az éghajlatváltozás várható helyi hatásaihoz való alkalmazkodással,
- b) a környezeti neveléssel, tájékoztatással és a társadalmi részvétellel kapcsolatos feladatokat és előírásokat.

3. Ászár község adottságai

3.1 Domborzati viszonyok

A Bakony karsztos fennsíkjához É-on kapcsolódó aprólékosan felszabdalt, laza üledékekből épült hegységelőtéri dombosság. A hosszanti dombvonulatok, az eróziós völgyek irányítottsága a hegység északra lépcsősen levetődő, sasbércszerűen összetöredezett alaphegységi rajzolatát tükrözik. Így a középhegységi és erre merőleges irányú hosszanti dombhátak, dinamikusan formálódó eróziós völgyrendszerek formacsoportjai, ezek területenkénti nagyfokú változékonysága jellemzi domborzatát.

Területhasznosítás:	%	hektár
Belterület	10,94 %	2 044 577
Szántó	66,95 %	12 510 900
Kert	0,4%	75 703
Szőlő	11,64 %	2 174 980
Rét, legelő		
Erdő	4,92%	920 789
Vízfelszín	0,03%	5 605

3.2 Éghajlati viszonyok

A mérsékelt hűvös-mérsékelt száraz és a mérsékelt nedves határán fekvő kistájon évente 1950 és 1970 óra közötti napfény a valószínű, s ebből nyáron 770 óra körül, télen 190-195 óra napsütés várható. Az évi középhőmérséklet a kistáj nagy részén 9.5 fok körüli. A nyári félév középhőmérséklete 15,5 fok körüli. Az évi abszolút hőmérsékleti maximum 33 fok, míg a minimum -15 fok körüli. Az évi csapadék 650 mm körüli értéket mutat.

Az ÉNy-i szélirány az uralkodó, az átlagos szélesség 3 m/s körüli. A szántóföldi haszonnövényeknek és a nem hőigényes kertészeti kultúráknak megfelelő az éghajlat.

3.3 Vízrajz

A terület fő vízlefolyása a Concó patakon keresztül történik. Ászár tavai mesterséges eredetűek, ilyenek a Kis-tó, a Posza-tó és a Keményítő gyári tavak.

Talajvízszintje 4-6 m-en helyezkedik el, túlnyomóan kalcium- és magnézium-hidrokarbontás, nitrát tartalma jelentős.

A rétegvizek mennyisége a mélyebb rétegek gyenge tározó képessége miatt csekély.

Közüzemi vízellátása megoldott, szennyvíz, valamint csapadék csatorna rendszere kiépített.

3.4 Növényzet

A kistájon megtalálhatóak a telepített faállomány és jellegtelen gyepszintű, csertölgy alkotta erdők mellett karakteres fajkészletű tölgyesek is. Ezek többnyire cser és kocsányos tölgy alkotta, fényben gazdag állományok, kisebb részben gyertyános kocsánytalan tölgyesek. A patakok mellett égeres ártéri erdők találhatóak. A kis kiterjedésű erdei élőhelyek közül kiemelhetők a bükkösök, a nyílt homoki tölgyes foltok és a fás legelők. Az erdőkön kívül szántóföldek, szőlők, pusztagyeppek és homok puszták az elterjedtebbek. A kis kiterjedésben megmaradt természetesebb növényzetű foltok többnyire különféle gyepek. A légyszárú fajok közül a herefélék tűnnek ki gyakoriságukkal.

Az erdészetileg kezelt területeket zömmel keménylombos erdők fedik. A mezőgazdaságilag termesztett növények közül a búza, kukorica, napraforgó és szőlő a jelentősebb.

3.5 Talajok

A felszint agyagbemosódásos barna erdőtalaj és csernozjom barna erdőtalaj fedi. A patak völgyekben öntés réti talajok, míg a tagoltabb térszinteken földes és köves kopárok is előfordulnak.

3.6 Téli adottságok

A községen keresztül haladó országos jelentőségű főútvonal környezetében számos építészeti emlék van, mint pl. a Jászai Mari Emlékház, Tájház és Mini skanzen. A község üdülési infrastruktúrája növekvő.

A területen környezetszennyezőnek tartott nehézipar és vegyipar egyáltalán nincsen.

4. Környezeti elemek állapotértékelése és szakágankénti célkitűzések

4.1 Talaj

A mezőgazdasági művelés során a kultúrnövények termesztésével hasznosított talajok minőségének fennmaradásához a talaj megújuló képessége önmagában már nem elegendő. Az emberi tevékenységekből származó hatásokat fel kell ismerni, ezek kedvezőtlen hatásainak megszüntetésére tervszerűen fel kell készülni.

A talaj minőségre károsan kiható folyamatok mérséklését műszaki létesítményekkel, talajvédő termőföldhasználattal kell megvalósítani. Ide tartozik az állattartás során keletkező trágyák hasznosítása. Elsősorban növelik a talajok szerves anyag tartalmát, ugyanakkor belőlük nitrát-szennyezés is származhat, amennyiben nem tartják be a felhasználásra vonatkozó szabályokat.

A község területén nem jellemző talajszennyezés, teljes belterületén a 2000. évben kiépítésre került a szennyvíz csatornahálózat. Azon tulajdonosok esetében történik talajszennyezés, akik nem kötötték rá lakásukat a csatornarendszerre, ilyen jelentősebb külterületi rész a Keményítőgyár egész területe és a Nefelejcs utcai lakások, melyekhez a belterülettől való nagy távolság miatt a csatornarendszer nem építhető ki gazdaságosan. Ők talajterhelési díjat fizetnek, szennyvizük szippantós autóval elszállításra kerül a kijelölt szennyvízlerakó helyre.

A csatornára rákötöttség mértéke a 2012. évben 90% – 562 db lakossági és 22 db közületi rákötés –, mely a talajterhelési díj emelése miatt az év során tovább emelkedett, a 2015. évre a belterületi lakott ingatlanok gyakorlatilag 100%-a a csatornahálózatra rákötött.

Jelentős talajszennyező hatásról a háztartási szennyvíz kapcsán nincsen tudomásunk. Az esetlegesen megsérülő csatornák közvetlen környezetében kell szennyeződéstől tartani.

Talajszennyező forrás lehet az állattartó telepek koncentrált hígtrágya terhelése, a mezőgazdasági területek túlzott vagy helytelen műtrágyázása, nagyobb állattartó telep azonban jelenleg nem üzemel Ászáron.

A község területén előfordul illegális hulladék lerakás, melyek szennyezik a talajfelszínt.

Mezőgazdasági terület művelési ágból való kivonása esetén külterületen mindenképp, belterületen 1 ha felett hatósági engedély szükséges.

A beépítésre, burkolásra szánt területekről talajvizsgálati szakvélemény alapján hatósági engedéllyel, hozzájárulással kerülhet sor a humusz anyagok lebontására.

Feltöltések során töltő anyagként veszélyes hulladék használata tilos.

Fő célkitűzések:

- a burkolt felületek és zöld területek aránya nem romolhat, a zárt burkolatokkal fedett közterületeket csökkenteni kell,
- a földmunkák során kitermelt legfelső termőföldet elkülönítetten kell tárolni, hogy szükség szerint ismételten felhasználható legyen,
- termőföldek megosztásánál vagy összevonásánál a talajvédő gazdálkodás feltételei nem romolhatnak.

4.2 Víz

4.2.1 Élővíz

Az élővízfolyásokból hatósági vízmintavételek a kis vízhozamok miatt nincsenek. Nem történt talajvíz mintavétel és analízis a Keményítőgyár megszűnése után a szennyvízszikkasztó környezetében, így a vízminőség változását nem lehet figyelemmel kísérni. A Wild Kft-nél a korábban megállapított talajvíz szennyezést követően már a monitoring tevékenység is megszűnt, az 5 éves utánkövetés ideje alatt a vizsgálatok az ipari tevékenységből eredő szennyezést nem mutattak ki.

A felszíni vizek tekintetében a községen több vízfolyás halad keresztül, melyek befogadják a hullott és el nem szívárgott csapadékot. A domborzati viszonyok miatt a csapadék lefolyása gyors.

Ászár nagy része szennyeződésre erősen érzékeny terület, részben a talajvíz felszínhez való közelsége és a talaj szemszerkezete miatt. Ennek hatása a talajvíz és az elő vizek szennyezettsége, magas nitrát-tartalma. A vonatkozó jogi szabályozás a teljes külterületet nitrátérzékeny körbe sorolja, ezért különösen fontos a földhasználat során olyan kezelési (trágyázási, műtrágyázási) módszerek megválasztása, mellyel a talajvíz nitrátosodása elkerülhető.

Ászárért Közalapítvány 2006-ban elvégezte a Kis-tó mederkotrását, 2007-ben a KOMVÍZ Kft. elvégezte a Széchenyi-Dobó utcák közötti övások tisztítását, valamint a Posza-meder iszaptalanítását. A 2012. évben sor került a Posza-tó medrének iszaptalanítására, valamint az Észak-dunántúli Vízügyi Igazgatóság a 2015. évben elvégezte a Feketevíz-folyás híd körüli szakaszának medertisztítását.

Az elmúlt években főként pénzügyi problémák miatt csak alapvető szinten vagy egyáltalán nem került sor a felszíni csapadékelvezető rendszer, főleg a külterületi nyílt árkok rendszerszerű karbantartására és felújítására. Ebben némi előrelépést jelentett a közfoglalkoztatás, melyben – bár burkolatlanul – rekonstrukcióra kerültek a Jászai utca vízelvezető árkai, illetve a kritikus területeken több belterületi csatorna megtisztításra, újraszintezésre került.

Fő célkitűzések:

- a csapadék-elvezető hálózat állapotának felmérése, rendszerszerű felújítására tanulmányterv és ütemterv készítése.
- ahol az idők folyamán szinte eltűnt a korábban meglévő csapadékgyűjtő csatornarendszer, ott annak kialakítása indokolt
- a vízfolyások és vízvezető árkok folyamatos karbantartása évente egyszer közmunka program keretében, a kritikus szakaszokon a lefolyás gyorsítása végett a vízvezető árkokon burkolat kialakítása.
- a csapadékvíz csatornákon található műtárgyakat folyamatosan karban kell tartani
- a vízháztartás és tűzi vízrendszer fenntartása érdekében a volt tóterekben víztározónak alkalmas, és lehetőleg szabadidős célokra is igénybe vehető tó létesítésének előkészítése
- a felszíni talaj- és talajvízszennyezés forrásait fel kell számolni, meg kell előzni a lefelé történő szivárgást, mert a szennyezés évtizedek alatt elérheti a mélységi vizeket
- semmilyen területhasználat ne okozzon olyan szennyezést, ami a talajon keresztül a vizekben tovább terjedhet
- Kertekben, más mezőgazdasági területeken a csapadékvíz gyors lefolyását a lehetőségekhez képest meg kell akadályozni megfelelő talajműveléssel, a gyeptakaró megőrzésével, az erdők megfelelő használatával
- a tavakat horgász és pihenő területként célszerű hasznosítani. Környékükön – beleértve a patakokat is – 10 méteres védősávot kell kialakítani
- a Borpince melletti kis forrás közvetlen környezetének rendbetétele, védősáv szükségességének felülvizsgálata
- a meglévő és új üzemi létesítményektől elfolyó csapadékvizek minőségének meg kell felelni az érvényben lévő rendelkezésben előírt kibocsátási határértékeknek.

4.2.2 Ivóvíz, szennyvíz

A község ivóvíz ellátását a az Észak-dunántúli Vízmű Zrt. biztosítja, ivóvíz szempontból Ászár a kevésbé érzékeny vízvédelmi övezetbe tartozik.

A község teljes területén vezetékes ivóvíz biztosítása 1972. óta működik. Már csak összesen 7 db mérésítetlen közkút üzemel, ebből is 3 db a temetőben.

A szennyvíz csatornahálózat a községben a 2000. évben kiépítésre került.

Ászár község vízfogyasztása, szennyvíz kibocsátása 2011 évben

	vízfogyasztás (m ³)	szennyvíz kibocsátás (m ³)
Lakossági	43 802	34 506
Közületi	15 805	12 762
Összesen	59 607	47 258

A szennyvízcsatorna hálózat üzemeltetése során felmerült vízterhelési díj egyértelműsíti, hogy Ászár község is érdekelt a kispéri szennyvíztisztító telep fejlesztésében és gazdaságos működtetésében. A szennyvíz tisztítótelep tisztító képessége 1000 m³/nap, mely két további község rendszerbe való bekapcsolása miatt a 2015. évben tovább növekedett.

Ipari szennyvíz kommunális csatornahálózatba csak technológián belüli kezelést követően vezethető.

Fő célkitűzések:

- a Keményítőgyári lakásoknál – a szükséges kapacitás figyelembevételével – egyedi szennyvízkezelő műve(ke)t kell kiépíteni.
- kispéri szennyvíztisztító telep gazdaságos működtetése és fejlesztése kapcsán egyeztetni kell a kispéri önkormányzattal, meg kell keresni a fejlesztési potenciálokat
- kispéri szennyvíztisztító telepen keletkező szennyvíziszap mezőgazdasági földterületeken történő elhelyezésének lehetőségét folyamatosan bővíteni kell
- A közcatornába szennyvizet bebocsátó üzemek vízhasználatai alapján, az alkalmazott technológiák és a használtvízükbe kerülő szennyező komponensek figyelembe vételével, szükség szerint meg kell valósítani az üzemi előtisztítási technológiákat
- szorgalmazni kell minden esetben a szennyvízhálózatra történő rákötést. Ahol ez nem történt meg, ott közműpótló létesítményekkel kell megoldani a szállítást, ártalmatlanítást.

4.3 Levegő

Összességében a község levegőjének minősége megfelelő, jónak tekinthető. A vonatkozó jogi szabályozás Ászárt a 10. számú (legenyhébb határértékeket megállapító) légszennyezettségi zónába sorolja.

A község területén komoly ipari légszennyező forrás nem található. A jelenleg működő pontforrások légszennyező emisszióját (Ászári Mg. Zrt. szárító, Wild Kft. festőcsarnok kürtő, Hering Trade Kft füstölő) az Észak-dunántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség tartja nyilván.

A községet körülölelő mezőgazdasági területek, a burkolatlan útfelületek a legjelentősebb forrásai a szálló pornak. Jelentősebb porkibocsátás továbbá az időszakosan működő terményszárítókból történik.

A gázhálózat kiépítésével a lakások túlnyomó része a hagyományos fűtési módról (fa, szén, fűtőolaj) áttért gáztüzelésre, melynek következtében a fűtési időszakban a korábbi időszakhoz képest jelentősen csökkent a levegő szennyezettsége. Az ipari, szolgáltató és közüzemi létesítmények döntő többsége szintén gázfűtésre állt át.

Az iparterületekre települő üzemeknek üzembe helyezés előtt környezetvédelmi engedéllyel kell rendelkezniük, valamint az elérhető legjobb technológiát kell alkalmazniuk.

A 81. sz. főút országosan is jelentős kamion átmenő forgalma a község legjelentősebb légszennyezője és zajforrása. E téren egyik lehetséges, hosszú távú megoldás a 81. főút Kisbér-Ászár elkerülő szakaszának kiépítése, melynek érdekében a Nemzeti Infrastruktúra Fejlesztő Zrt. a szükséges terveket elkészítette, az engedélyezi eljárást megindította, és a kisajátítási eljárásokat lefolytatta. Az út elkészülte a 2017-2018. évekre várható.

A nagy állattartó telepek megszűnésével a korábbi időszakos bűzhatás is megszűnt.

A település külterületén megvolt 2 db döngkút évekkal ezelőtt megszüntetésre került.

Fő célkitűzések:

- a kerékpáros és gyalogos közlekedési lehetőségek, útvonalak fejlesztése, további kerékpár- és gyalogutak kijelölése, hálózatszerű kiépítése
- a járható, pormentes utak kialakítása, ideértve az összekötő külterületi földutakat is
- avar és lombhulladék égetési időszakának szabályozása, a komposztálás és a kerti zöldhulladék elszállítás támogatása.
- a 81. főút Kisbér-Ászár elkerülő út megépítésének adminisztratív és szervezési megsegítése a községbeli átmenő forgalom, valamint az ezzel járó zajkibocsátás csillapítása végett.

4.4 Élővilág, zöld felület

A községben két nagyobb, kiépített zöld terület/park található: a Jászai téren lévő és a Kis-tó környékén kialakított szabadidő és pihenő park. Sportolási célra szolgáló nagyobb zöldfelület a sportpálya és környéke. Közfoglalkoztatás keretében tavasztól ősziig mindkét parkot és a sportpályát az önkormányzat folyamatosan gondozza.

A községben és területén természetvédelem alá eső értékről nincsen tudomás.

Az erdőterületek vonatkozásában kiemelt fontosságú feladat a meglévő területek fenntartása, fejlesztése, másrészt új, erdőtelepítésre alkalmas területek megjelölése.

Az allergiás betegek száma az utóbbi évtizedekben jelentősen megnőtt, egyes országokban arányuk eléri az összlakosság 10-20 %-át. A leggyakoribb kiváltói az allergiának a virágporoszemek, pollenek.

A mezőgazdasági művelésből kivont, parlagon hagyott területek, a nem kellő gondossággal kezelt telkek burjánzó gyomnövényei, a parlagfű okozzák a pollenszennyeződést. Évente három periódusban szennyezik a levegőt:

- kora tavasszal a fák (nyír, kőris, mogyoró)
- nyáron a fűvek
- nyárutón és ősszel a gyomnövények (parlagfűvek)

Az önkormányzat folyamatosan végzi a közterületeken és az intézmények környékén a zöld területek fűnyírását, kaszálását a közmunka program keretében, valamint a lakosságot is folyamatosan ösztönzi ezek karbantartására. A korábbi években sikeres pályázatok történtek parlagfű-mentesítésre, csökkentve ezzel a levegő pollen szennyezését. A parlagfű irtás hatékony módszere a gyökerestől történő kihúzás. A kaszálással csak a virágzás ideje késleltethető, mert töről gyorsan újra kihajt. Mezőgazdasági területeken erre a célra a tárcsázást alkalmazzák.

Fő célkitűzések:

- az utcai és út menti fasorok létesítése és megőrzése (fakivágási engedélyezés szigorú betartása)
- a növényállomány folyamatos előregedéséből eredő minőségromlás felszámolása, a fasorok, parkok rekonstrukciójának program szerinti ütemezésével
- a legkisebb gondozási költséggel, leghosszabb élettartalommal rendelkező szárazságtűrő, betegségeknek ellenálló őshonos és tájfák telepítését kell előnyben részesíteni

- az utcák és közterületek fásításánál a fajok megválasztása során figyelembe kell venni az utca nevét (pl. Diófa utca)
- a védendő fák közé tartoznak a katolikus templom előtti vadgesztenyefák
- a községet övező véderdő-hálózat bővítését kell végrehajtani (főleg a porterhelés csökkentése, káros szellőkések megelőzése érdekében)
- a főutak fásításánál a forgalmi terhelést jobban tűrő fajok telepítése indokolt
- a forgalomlassító szigetek belső részét egynyári virágok telepítésével kell színesebbé tenni
- út menti zöld sávok védelme (gépjármű-behajtó, rakodó és parkoló felületek engedélyezése szigorú feltételek mellett)
- a falurét mellett szabadidőpark kialakítása, amely mind a mozgás lehetőségét, mind az egészséges természeti környezet összhangját megteremti
- társadalmi akciók szervezése parlagfű-írtásra
- külterületi önkormányzati területek minimum évente kétszer történő kaszálása, belterületi ingatlanok rendszeres zöldfelületi karbantartása

4.5 Épített környezet

A község a közterületek állapotának javítását, egységes arculatának megteremtését kiemelten kezeli.

A Jászai téren lévő park komplex parképítészeti kialakítása a 2014. évben megtörtént, ennek során az ott kialakított rendezvényterület, zenepavilon és a harangjáték mellett komoly mértékű fásítás, virágosítás, füvesítés is történt. A park lényegében a szintén pályázati forrásokból felújított Tájház és Mini skanzen pihenőterületeként is szolgál.

A Kis-tó melletti pihenőpark kialakítását követően üde színfoltja lett a községnek, itt jelentős számú hársfa elültetésre került.

A József Attila utca elágazásánál lévő telken elhelyezett Gémeskút körül fásítás történt, illetve virágosítás kezdődött.

A község kezelésében lévő utak, járdák, kerékpár utak és egyéb közterületek takarítása, locsolása az önkormányzat feladata a saját gépi és személyi kapacitás alapján.

A hó eltakarítási és síkosság-mentesítési feladatokat közterületeken az Önkormányzat szintén saját gépi és személyi kapacitásával, illetve megbízással végzi.

Fő célkitűzések:

- A Kis-tóhoz tartozó patakrendszer tisztítása belvíz elvezetés és egészségügyi szempontból elengedhetetlen
- Az új lakóterületeket úgy kell kialakítani, hogy a házhelyek nagysága a kertművelést és a parkosítást lehetővé tegye
- a közterületekre kihelyezhető köztéri bútorok, berendezések (pad, lámpa, telefonfülke, stb.) jegyzékének összeállítása (arculati kódex)
- a közterületen zajló meghatározó rendezvények összeállítása (eseménynaptár), amely tartalmazza a szükséges intézkedéseket, járulékos tevékenységeket (köztisztasági feladatok)
- a közterületi reklámtevékenységek, kihelyezett reklámhordozók szigorú engedélyeztetése, ellenőrzése, közszépi képet rontó reklámhordozók eltávolítása
- a közparkok esetében felújítási programot kell kidolgozni (minimálisan 10 évenként fel kell újítani).
- az iskola, klubok önkénteseivel közösen akciók szervezése a közterületek tisztántartására
- a beépítésre nem kerülő területek zöldfelületi rendezéséről gondoskodni kell, ennek keretében a József Attila utca elágazásánál lévő gémeskút melletti terület falusias jellegű virágosítását folytatni kell.
- a háztartási ingatlanok előtti járda hó, síkosság, por és gyommentesítését le kell szabályozni

4.6 Veszélyes anyagok

A község területén iparszerűen felhasznált veszélyes anyagok engedélyeztetése, bejelentése az üzemeltető feladata. A magánszemélyek veszélyes anyag felhasználására – háztartási szükségletek kielégítéséhez elegendő mennyiségben – külön helyi szabályozás nem vonatkozik.

A mezőgazdasági, kerti és gyep ápolási munkák során felhasznált vegyszerek mennyiségét külön jogszabályban leírt módon kell meghatározni.

A háztartásban felhasznált veszélyes anyagok csomagolását veszélyes hulladékként kell kezelni, melynek gyűjtésére megoldást kell találni, ezáltal csökkentve a kommunális hulladékban történő elhelyezését. Részletesen ez a pont a 4.7 pont alatt kerül tárgyalásra.

4.7 Hulladék

A hulladékgazdálkodás területén elsődleges cél a hulladékok keletkezésének megelőzése, ezt követi az újra használat, majd az újrahasznosítás, ártalmatlanítás.

A hulladék gazdálkodási rendszer legfontosabb eleme a kiterjedt és sokrétű gyűjtőhálózat, amely lehetővé teszi a keletkező hulladékok legrövidebb úton és időn belül kezelésre kerülhessenek.

A kommunális, háztartási hulladék mennyiségének csökkentése a szelektív hulladékgyűjtés hatékonyságának növelésével, a módszer tudatosításával érhető el. Az újrahasznosítás csökkenti a lerakóba kerülő hulladékok mennyiségét és annak kezelési költségeit.

A kommunális hulladékot az ÖKO Zrt. gyűjtő és szállítja az oroszlányi lerakóhelyre, melyet szintén ő üzemeltet. A lakossági gyűjtés heti 1 alkalommal, az ipari és szolgáltató létesítményektől igény szerinti az elszállítás. A közszolgáltatásba bekapcsolt ingatlanok száma 516 db.

A közterületen 8 db hulladékgyűjtő edény került elhelyezésre.

A szelektív hulladékgyűjtés előnye, hogy a megvásárolt termékek csomagolása válogatás után másod nyersanyagként újra felhasználható különböző termékek gyártásánál, ezáltal csökkenthetők a lerakott hulladékok mennyisége, az újragyártáshoz szükséges energia egy része.

A szelektív hulladékgyűjtés megvalósítása érdekében a lakosság részére 2 db szelektív hulladékgyűjtő sziget került kialakításra, a Köztársaság és Vörösmarty utcák találkozásánál, valamint a Győri utcai ABC mellett. Ezekben a lakosság az adott hulladék fajtákat díjmentesen elhelyezheti. Jelenleg 2x2 db 1100 literes papír-, 2x1 db műanyag-, és 2x1 db üveg szelektív gyűjtő edény van használatban. Gyűjtőjárat üveg- és papírhulladék esetében hetente egy alkalommal, műanyag hulladék esetében hetente háromszor szállítja el a szelektív hulladékokat.

A szelektív hulladékgyűjtő edényekre a szolgáltató olyan feliratokat helyezett el, amelyek megfelelően tájékoztatják a lakosságot arról, hogy melyik edénybe milyen hulladék fajtákat szabad elhelyezni. Ennek ellenére a szelektív hulladékgyűjtés helyi gyakorlata, morálja nem kielégítő, gyakran kerülnek a gyűjtőkbe – néha azok környezetébe – oda nem illő anyagok.

A házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés kezdetleges stádiumban van, ennek meghonosítása esetén a gyűjtőszigetek jogszabály által előírt felszámolására tényleges lehetőség lesz.

A település területéről elszállított hulladék mennyisége 2011 évben:

Hulladék megnevezése	Elszállított mennyiség (m3)
Kommunális lerakásra	417 780
Papír újrahasznosításra	5 680
Műanyag újrahasznosításra	4 000
Üveg újrahasznosításra	5 080

A kommunális gyűjtő edényzet úrtartalmát meghaladó szemétmennyiség alkalmi elszállításáról a szolgáltató emblémájával ellátott, a polgármesteri hivatalban megvásárolható zsákokban történik.

A szolgáltató által évente két alkalommal szervezett lomtalanítás keretében a szolgáltató a lakosságnál keletkezett, a rendszeres elszállításra használatos gyűjtőedényben el nem helyezhető hulladékot elszállítja és ártalmatlanítja. Évente egyszer a veszélyes hulladékok gyűjtése is biztosított.

A lomtalanítás keretében elszállításra kihelyezett hulladékot úgy kell elhelyezni, hogy az a jármű- vagy gyalogos forgalmat ne zavarja, a zöldterületeket és a növényzetet ne károsítsa, továbbá baleset- vagy kárveszélyt ne idézzen elő.

A lerakásra kerülő kommunális hulladék szerves anyag tartalmát a lakossági zöldhulladék külön történő kezelésével, időszakonként szervezett lombhulladék gyűjtéssel lehet csökkenteni.

A hulladékok településhatáron, árokparton, erdőszélen, bekerítetlen magánterületen való illegális elhelyezése nemcsak környezetszennyezést okoz, hanem rontja a tájképet és az életminőséget. Különösen problémás terület a Páskom területe – az önkormányzati út széle és egy magántelek –, ahol az évek során igen nagy mennyiségű hulladék került elhelyezésre, valamint a Jászai utca hosszabbításában menő külterületi útszél, ahol kisebb mennyiségben, de rendszeresen történik hulladéklerakás.

Az illegális hulladéklerakások elhagyott hulladéknak minősülnek, melyek megszüntetése elsődlegesen a hulladék tulajdonosának a kötelezettsége. Amennyiben a hulladék tulajdonosának személye nem ismert, úgy az elszállításáért a hulladékkal érintett ingatlan tulajdonosa tartozik felelősséggel.

Többek közt az illegális hulladéklerakás megszüntetése érdekében a község egy fő mezőőrt alkalmaz, az Aranykalász Vadásztársaság pedig évente egyszer hulladékgyűjtést szervez a

határban. Az iskola diákjai – elsősorban a papírhulladék – évi két alkalommal végeznek hulladékgyűjtést.

Az ipari és egészségügyi létesítmények technológiája során keletkezett veszélyes hulladékok elszállítása és ártalmatlanítása külön szerződések alapján a jogszabályi előírásoknak megfelelően történik.

A háztáji gazdaságokban keletkező állati hullák elhelyezésére korábban döngkút szolgált, mely 2006-ban megszüntetésre került. A kistestű állati hullákat mindenki eláshatja saját kertjében, a nagy testű állatokat az ATEV telepre (9073 Bőny, Külterület Purguly puszta, Tel: 06-96 544-500) kell tulajdonosának beszállítani. A mezőgazdasági üzemek működő állattartó telepein keletkező állati hullák az ATEV telepeken kerülnek megsemmisítésre.

Hígtrágyát, szennyvizet, szennyvíziszapot termőföldön elhelyezni csak hatóság által engedélyezett módon, az előírások betartása mellett szabad.

Ászár község Önkormányzata is tagja a Közép-Duna Vidéke Önkormányzati Hulladékgazdálkodási Társulásnak, melynek fő távlati célja a lerakóba kerülő hulladék mennyiségének csökkentése, az újrahasznosítható frakciók hasznosítása, illetőleg hulladékgazdálkodási kapacitás létesítése a társult önkormányzatok részére.

Fő célkitűzések:

- a páskomi illegális hulladéklerakó teljes felszámolása
- az egyéb illegális hulladéklerakások megakadályozása érdekében egy mezőőr további alkalmazása, általa az ellenőrizetlen hulladék elhelyezés felderítése, naprakész nyilvántartása, felszámolása, illetve kialakulásának megelőzése rendszeres helyszíni ellenőrzésekkel
- az Aranykalász Vadásztársaság, az iskola, és az egyesületek önkénteseivel közösen akciók szervezése az illegális hulladéklerakók felszámolására
- köztisztasági helyzet, hulladékgyűjtés, szállítás körülményeinek javítása
- a hulladékgazdálkodásról szóló 2012. évi CLXXXV. törvényben előírt önkormányzati Hulladékgazdálkodási terv jogszabályban előírt, 3 évente esedékes felülvizsgálata
- a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtés megszervezése és hatékonyságának növelése a szolgáltatóval közösen
- komposztálható szerves hulladékok kezelési lehetőségének kidolgozása, lakossági komposztáló berendezések ösztönzése, támogatása

- veszélyes hulladékok mennyiségének csökkentése a kommunális hulladékban. Veszélyes hulladék gyűjtősziget kialakítása (Wild Kft, benzinkút vagy ÖKO Zrt támogatásával). Érintett hulladékok pl. festékmaradékok, fáradt olajak, elemek, akkumulátorok, vegyszerek és göngyölegeik.
- építési törmelék lerakási lehetőségének kidolgozása
- a kommunális hulladék szállítására alkalmazott gépjármű park folyamatos fejlesztése szolgáltató által
- állattartó helyeken és telepeken a trágya és hígtrágya gyűjtőhelyeket szivárgásmentesen kell kialakítani
- az utcai, közterületi gyűjtő edények pótlásáról, javításáról, cseréjéről folyamatosan gondoskodni kell
- a Keményítőgyár területén hulladékmegsemmisítő üzem létesítésének nyomon követése, és a várható hatások tekintetében történő hatósági vizsgálatok és szakvélemények alapján szükséges szervezési intézkedések megtétele, a lakosság irányában történő kommunikáció elősegítése.

4.8 Zaj és rezgés

A zaj a legerősebben érzékelt, de legkevésbé figyelembe vett környezeti ártalom.

Korábban lakossági szempontból kifogásolt zaj és rezgés problémát a területen működő Wild Kft okozott, mely az ott üzemeltetett stancoló gépek működéséből eredt. A vezetéssel történő egyeztetések és a környezetvédelmi felügyelőség intézkedései következtében az a probléma mára elfogadható szintre mérséklődött, bár nem szűnt meg.

Építési engedélyek kiadása előtt az érvényben lévő határértékek betartását számítással kell bizonyítani. Új üzemek létesítésekor vizsgálni kell a zajvédelmi követelmények maradéktalan teljesülését.

A környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályaitól szóló 284/2007. (X.29.) kormányrendelet 1. számú melléklete határozza meg, mely ügyek tartoznak település önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe.

A községen átmenő járműforgalom jelentős mértéke miatt a 81. főút Kisbér-Ászár – jelenleg engedélyezés alatt álló – elkerülő útjának megépülése a helyi zaj- és rezgésvédelmi mutatók jelentős javulását eredményezheti.

Fő célkitűzések:

- a közlekedésből származó zaj ismételt mérése szükséges a korábbi adatok elavultsága és a közlekedés nagyságának változása miatt
- a 81. számú főút Kisbér-Ászár elkerülő útja megépítésének adminisztratív és szervezési támogatása
- az új iparterületek kijelölésekor megfelelő előzetes zajvédelmi tervezésre van szükség, amelyben a zajtól védendő lakóterületek és az ipari területek egymáshoz képesti elhelyezkedését tervezik meg
- helyi szabályozást kell kidolgozni a közterületen tartott rendezvényekre, hangosításra, magánszemélyek háztartási igényeit kielégítő bontási, építési, kertépítéssel és zöld felületgondozással kapcsolatos tevékenységek szabályozására.

4.9 Energiagazdálkodás

Az energiatermelés a környezetszennyezés legjelentősebb forrása, mely alapvetően szerepet játszik mind a globális, mind a lokális környezeti változások kialakulásában.

A megújuló energiaforrás olyan energiaforrás, amely a természeti folyamatok során folyamatosan rendelkezésre áll, vagy újratermelődik. Egyre többen szeretnék megújuló energiaforrásokat és energiatakarékos megoldásokat alkalmazni a háztartásokban, de a megtérülési idő nagysága és a beruházási költség kiemelkedően magas.

Az alternatív energiaforrások, napenergia, szélenergia, vízenergia, geotermikus energia, biomassza hasznosítása elenyésző. Ezen megújuló energiaforrások alkalmazását felül kell vizsgálni, támogatási lehetőségeket kell felkutatni.

A napelem a Nap sugárzási energiáját közvetlenül villamos energiává alakítja át, a napkollektor viszont hőenergiát termel, ami fűtésre használható. A napkollektorok nem alkalmasak pl. egy háztartás teljes fűtési energiáját biztosítani, de kombinált rendszerként igen jól használhatóak.

A szélenergia használatának elsődleges korlátja a viszonylag alacsony (2-6 méter/másodperc) szélsébség, továbbá a természetvédelmi korlátozások, mint pl. a község esetében a vonuló madárfajokra jelentő veszély a szélkerék lapátjai által.

Vízenergia tekintetében a község nem rendelkezik hasznosításra alkalmas lehetőséggel, így a más térségekben használt úgynevezett mini erőmű kiépítése nem gazdaságos.

A biomassza valamely élettérben egy adott pillanatban jelen levő szerves anyagok és élőlények összessége. A keletkező biomassza korábban élelmiszeripari, illetve takarmányozási célt szolgált, manapság viszont egyre elterjedtebb az energetikai hasznosítása.

Energetikai célra természetű pl. cukorrépa, édes cirok, burgonya, gabonafélék, energiafű, faapríték. Házi alkalmazásként főleg tűzifa, biobrikett és pellet jellemző.

Az energiagazdálkodás célja a fajlagos energiafelhasználás csökkentése, az energiapazarlás feltárása és felszámolása. Az energia-takarékosság az energia árak emelkedése miatt is szükséges gazdasági lépés a költségsökkentés érdekében.

Az önkormányzat feladatkörébe tartozó lépések az energia árak megversenyeztetése szolgáltató keresés során, az intézmények és a közvilágítás energiafelhasználásának szabályozása, energiagazdaságos kialakítása, a hosszú távú energiagazdálkodási stratégia meghatározása.

A község elektromos árammal történő ellátását az EOS Zrt szolgáltató látja el. A jelenlegi ellátási rendszer közvetlen környezetszennyezést nem jelent, mert előállítás más térségben történik.

2011-ben az önkormányzat alaptevékenységére: 19 398 kWh, közvilágításra 64 209 kWh villamosenergiát használt fel.

A községben teljes körű az elektromos áram, földgáz és ivóvíz ellátás.

Az ivóvíztermelés során felhasznált villamos energia mennyisége az eszközök korszerűsítése révén optimalizálásra került.

Az intézmények fűtése a fosszilis energiák közül a legkevésbé környezetszennyező módon, földgázfűtéssel biztosított.

A község vezetékes gázszolgáltatását a GDF Suez Zrt. szolgáltató végzi.

2011-ben az önkormányzat 11 985 köbméter földgázt használt fel fűtés céljából.

A gázárak növekedésével – mind az önkormányzatnál, mind a lakosság körében – kismértékű gázfogyasztás csökkenés tapasztalható, amely a lakosság fa és széntüzelésre történő visszaállásával magyarázható. Ez az átállási folyamat a község levegő állapotának minőségét rontja, főképp a szálló por tekintetében.

Fő célkitűzések:

- napenergia felhasználási lehetőségeinek megteremtése – lehetőleg pályázati forrás bevonásával, elsősorban az intézmények esetében – a használati meleg víz és villamos áram előállítás kapcsán (nap kollektor)
- intézményi földgáz felhasználás optimalizálása vezérlő és automatikus szabályzó rendszer segítségével

- intézmények építési és energiagazdálkodási szabványoknak (ISO 50001:2011, MSZ EN 16001:2009) megfelelő korszerűsítése, szigetelése, energiatakarékos izzók alkalmazása, takarékos vízfelhasználást elősegítő berendezések alkalmazásának felülvizsgálata
- közvilágítás korszerűsítése energiatakarékos világító testekkel szolgáltató által, elhasználandó és elavult világítótestek jogszabályoknak megfelelő ártalmatlanítása, cseréje
- meg kell vizsgálni a közterületekről, kertes házakból származó zöld hulladék pellettálásának, brikettálásának lehetőségét
- közmunka program keretében felül kell vizsgálni a mezőgazdasági termelés alá vont, de jelenleg nem használt területeken energetikai célú növények (pl. energia fű) termesztésének lehetőségét
- a pályázati lehetőségek figyelembe vételével napelempark kialakítása, az ehhez szükséges területek kialakítása.

5. Finanszírozási lehetőségek, pénzügyi eszközök

A helyi környezetgazdálkodás elsősorban önkormányzati feladat, közvetlen finanszírozó költségvetésben biztosítja az egyes feladatok ellátásának, célkitűzések megvalósításának pénzügyi feltételeit.

A víz-, csatorna, hulladékgazdálkodási és tömegközlekedési szolgáltatások esetében a központi díjmeghatározás rendszere már kialakult.

A racionalizálás során felszabaduló források, megtakarítások jelentős része környezetvédelmi problémák megoldására fordítódik.

A közterületek fenntartása, a köztisztasági és zöldfelület fenntartási tevékenységek finanszírozása teljes egészében önkormányzati feladat.

6. Társadalmi kapcsolatok

Rendkívül fontos, közhangulatot befolyásoló tényező a környezetminőség, ezen belül is különösen a köztisztaság, a hulladékgazdálkodás színvonala. Természetesen azt a legmagasabb szintre kell emelni, ez azonban önmagában nem elegendő. Az általános környezeti kultúra javítása nélkül jelentős többletráfordítással sem lehet látványos eredményeket elérni ezeken a területeken.

A község lakosságának partnerként kell viselkednie, ki kell alakítani a polgárokból az együttműködési készséget és bizalmat. Ennek érdekében szükséges a lakosság legalább évente egyszer történő tájékoztatása a környezeti elemek állapotáról.

Az önkormányzat az intézmények útján nagy szerepet vállal a környezetvédelmi oktatásban, nevelésben, szemléletformálásban, tudatosság növelésében. Lényege, hogy megütközést váltson ki a környezetszennyezéssel kapcsolatban. A lakosság vásárlási, fogyasztói szokásaiban elősegíti a hulladékok csökkentésével járó mentalitást. Tudatosításra kerül, hogy a globális problémák a kiskertekben, háztartásokban kezdődnek, már itt oda kell figyelni a környezettudatos szemléletmódra. Lényeges és kiemelten kezelendő pont a mindenkori hatékony energiagazdálkodás.

Komoly társadalmi előkészítő munka folyik a köztisztasági morál emelése érdekében, a szelektív hulladékgyűjtés népszerűsítésében.

A keményítőgyári hulladékmegsemmisítő beruházása kapcsán a hatósági eljárások előrehaladásával fórumot kell szervezni, amelyeken független és pártatlan információk alapján a szükséges és igényelt részletességgel tájékoztatni kell a lakosságot a beruházás hatásairól.

7. Környezettudatos szemlélet növelése

A környezettudatosság az emberek tájékozottságát, érzékenységét és tudatos felelősség vállalását jelenti a körülöttük lévő környezettel kapcsolatban. Az eredményeik szerint bár elviekben a legtöbb ember elkötelezi magát a környezetvédelem ügye mellett, az ismeret és a tettek alapján kevés ember tekinthető környezettudatosnak. Olyan értékek, viselkedés módok elsajátítására van szükség egészen kis gyerekkortól, ami lehetővé teszi a környezetkárosítás nélküli fejlődést. Ennek részei az energiatakarékosság, légszennyezés csökkentése és hulladék keletkezés megelőzése. A környezettudatos magatartásminták elsajátítása révén felnőtt korra ezek a technikák már a mindennapok részét képezik, jól bevált gyakorlatként működve.

Egy öko iskolában nem csak a tanításban érvényesülnek a környezeti nevelés, a fenntarthatóság elemei, hanem maga az épület környezet hatékonyan üzemel, szelektív hulladékgyűjtés, energiaracionalizálás történik, valamint az iskolai táborok, kampányok, programok a környezetvédelem jegyében zajlanak.

A felnőtt lakosság környezettudatosságának növelése folyamatos feladat.

Fő célkitűzések:

- zöld óvoda rendszer bevezetése, működtetése, ahol a helyi nevelési program a környezeti nevelést kiemelten kezeli
- környezetvédelmi munkaközösség létrehozása, versenyek, programok, akciók, továbbképzések összehangolása
- környezetvédelmi önkéntes akciók szervezése
- energiafelhasználást csökkentő kiadványok készítése, lakosság tájékoztatása
 - o a fafűtés környezettudatos szempontból javasolt módjai és berendezései,
 - o lakosság tudatformálása a szén és olaj tüzelésű kazánok használatával szemben,
 - o a szolár rendszerek alkalmazása családi házak fűtésében és használati meleg víz előállításban,
 - o napenergia hasznosító berendezések készítése otthon,
 - o energia költségek csökkentési lehetőségek a háztartásban.
- szelektív hulladékgyűjtés tudatosság növelése, időszakos kampányok
- komposztálható berendezések használatáról a tudatosság növelése, időszakos kampányok támogatása
- Ászár honlapján környezetvédelmi menüpont kialakítása, ezen keresztül tájékoztató anyagok, kampányok, megmozdulások publikálása.
- környezetvédelmi akcióterv készítése, ahol egy naptári nézetben be vannak jelölve a tervezett önkéntes programok, pl. illegális hulladéklerakó felszámolása, meder és tó környékének takarítása, faültetés, parkosítás, stb.
- környezetvédelmi problémák felmérése lakossági szinten kérdőívek kiértékelése alapján, kérdőívek elkészítése

8. Összefoglalás

A környezetállapot értékelés és környezetminőség vizsgálat alapján megállapítható, hogy a település környezetvédelmi helyzete megfelelő. A környezetvédelmi feladatok megoldása hosszú távú, tervezett, tudatos tevékenységet igényel, melyet a község környezetvédelmi terve alapján kidolgozott helyi rendeletek, intézkedések segítségével kell megvalósítani.

A környezetvédelem ügye a lakosság körében egyre népszerűbbé válik, de a lakossági környezetvédelmi kezdeményezések egyelőre csak esetileg, egy-egy probléma köré szerveződve jelentek meg. Az ilyen jellegű szerveződések a továbbiakban is támogatni kell, és törekedni kell arra, hogy a lakosok a meghirdetett programokat szélesebb körben fogadják el, ismerjék meg a környezetgazdálkodás községi problémáit, a fontos feladatokat és célokat.

Ászár, 2015. december 10.

Pekár Zsolt
polgármester

E környezetvédelmi programot Ászár Község Önkormányzat Képviselő-testülete 111/2015. (XII.10) KT-határozatával hagyta jóvá.

dr Istvándi Csilla
jegyző

Pekár Zsolt
polgármester